

## POSTANOWIENIE

Dnia 2 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu bez udziału stron

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 2 stycznia 2025 r.,

sprawy **J.W.**

skazanego z art. 56 § 1 k.k.s. i in.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 20 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 103/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem z

dnia 8 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 341/22,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

i art. 523 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 113 § 1

k.k.s.

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. pozostawić kasację bez rozpoznania;**
- 2. obciążyć skazanego J.W. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem wyrokiem z dnia 8 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 341/22 uznał J.W. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zb. z art. 62

§ 2 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s., za które wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 500 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł (pkt I). Jednocześnie na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 4 lat (pkt II). Ponadto na podstawie art. 41 § 2 i 4 k.k.s. w zw. z art. 14 k.k.s. zobowiązał oskarżonego J.W. do uiszczenia w okresie 1 roku od uprawomocnienia się wyroku w całości należności publicznoprawnej wynikającej z przypisanego mu przestępstwa w kwocie 6.589.025 zł (pkt III). Wyrok zawierał także rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu (pkt IV).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca J.W., który podniósł następujące zarzuty:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, mianowicie:
  1. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i 410 k.p.k. polegającą na dowolnej, nielogicznej, jednostronnej i wybiórczej ocenie materiału dowodowego, a konkretnie: wadliwej ocenie zeznań świadków D.W., P.K., M.W., J.S., M.M., H.D., A.K., Ł.C., J.S., A.M., K.M. – jako rzekomego dowodu bezpośredniego popełnienia przestępstwa – gdy świadkowie ci wskazywali na dokładnie odwrotne tezy niż przyjęte za podstawę skazania w niniejszej sprawie, a w szczególności w zakresie dostaw paliwa do spółki D. J.W., D.W. sp.j. ich sprzedaży i rzeczywistego przebiegu transakcji handlowych dotyczących zakupu i sprzedaży paliwa, a prawidłowe w tym zakresie ustalenia mają istotny wpływ na rozstrzygnięcie w sprawie niniejszej;
  2. art. 8 k.p.k. poprzez naruszenie zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego oraz oparcie rozstrzygnięcia w zasadzie tylko i wyłącznie na dowodach pośrednich, tj. decyzjach podatkowych – to jest na dokumentach wtórnych wobec ewentualnie istniejących dowodach źródłowych – to jest w aktach sprawy nie znajdowały się dokumenty zakupu przez spółkę D. J.W. i,

D.W. sp.j. paliwa od spółek wskazanych w akcie oskarżenia ani też dokumenty dalszej jego odsprzedaży na stacji paliw prowadzonej przez spółkę D. J.W., D.W. sp.j., a taki materiał dowodowy powinien zostać zgromadzony w przedmiotowym postępowaniu i tylko taki materiał dowodowy może stanowić główną podstawę do rozstrzygnięcia;

3. art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 174 k.p.k. i art. 410 k.p.k. – naruszenie zasady bezpośredniości poprzez rozstrzygnięcie na podstawie dowodów/dokumentów wtórnych w przypadku ewentualnego istnienia dowodów źródłowych/pierwotnych umożliwiających rzetelne rozstrzygnięcie w sprawie – to jest w aktach sprawy nie znajdowały się dokumenty zakupu przez spółkę D. J.W., D.W. sp.j. paliwa od spółek wskazanych w akcie oskarżenia ani też dokumenty dalszej jego odsprzedaży na stacji paliw prowadzonej przez spółkę D. J.W., D.W. sp.j., a taki materiał dowodowy powinien zostać zgromadzony w przedmiotowym postępowaniu i tylko taki materiał dowodowy może stanowić główną podstawę do rozstrzygnięcia;
4. błędy w ustaleniach faktycznych przyjęte za podstawę orzeczenia, mające wpływ na jego treść, polegające na uznaniu za udowodnione faktów bez dostatecznej ku temu podstawy w materiale dowodowym, mianowicie iż:
  1. zdarzenia gospodarcze objęte fakturami VAT wskazanymi w akcie oskarżenia nie zostały dokonane, a oskarżony umyślnie uczestniczył w oszustwie podatkowym;
  2. oskarżony jest winny zarzucanych mu w akcie oskarżenia czynów;
  3. oskarżony posługiwał się w okresie od maja 2013 r. do kwietnia 2015 r. w Wysokiem Mazowieckiem nierzetelnymi fakturami wskazanymi w akcie oskarżenia i dopuścił się prowadzenia nierzetelnych ksiąg dla potrzeb podatku od towarów i usług za okres od maja 2013 r. do kwietnia 2015 r. w zakresie wskazanym w akcie oskarżenia;
4. obrazę prawa materialnego poprzez zastosowanie art. 41 § 4 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 41 § 2 k.k.s., gdy nie było ku temu żadnych podstaw:
  1. sąd pierwszej instancji nie wskazał na podstawie jakich konkretnie decyzji podatkowych miałby oskarżony uiścić w całości (sąd pierwszej instancji nie zbadał i nie uzyskał żadnych dokumentów w zakresie

- ewentualnej zapłaty zobowiązania podatkowego) należność publicznoprawną w kwocie wskazanej w punkcie III skarżonego wyroku (sąd pierwszej instancji nie zbadał i nie uzyskał żadnych dokumentów w zakresie wysokości zobowiązania podatkowego);
2. jeżeli sąd pierwszej instancji miał na myśli wskazywane przez siebie w innych częściach uzasadnienia wyroku – decyzje podatkowe dotyczące spółki D. J.W., D.W. sp.j. (bo tego można się jedynie domyślić) – to adresatem tychże decyzji podatkowych nie jest oskarżony i *de facto* powoduje powstanie nowego tytułu egzekucyjnego w postaci wyroku karnego, a zobowiązanie podatkowe winno wynikać tylko i wyłącznie z decyzji podatkowej i co więcej zgodnie z przepisem art. 41 § 2 k.k.s. należność publicznoprawna powinna mieć walor wymagalności gdy zaś w stosunku do oskarżonego takiego po prostu nie ma;
  3. w opisie czynu zarzucanego oskarżonemu jak i w samym już wyroku sądu pierwszej instancji wskazano, iż doszło do narażenia na uszczuplenie podatku od towaru i usług w okresie w nim wskazanym i następnie nakazano w tym samym wyroku na podstawie art. 41 § 4 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 41 § 2 k.k.s. obowiązek uiszczenia tejże należności publicznoprawnej – co ewidentnie stoi we wzajemnej sprzeczności.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wysokiem Mazowieckiem, względnie zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wyeliminowanie z niego punktu III w zakresie obowiązku uiszczenia w całości przez oskarżonego należności publicznoprawnej.

Sąd Okręgowy w Łomży wyrokiem z dnia 20 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 103/24 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt I) i rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

Od tego wyroku kasację wywiódł obrońca skazanego J.W., zarzucając mu obrazę „art. 439 § 1 pkt 7 kpk w związku art. 41 § 4 pkt 1 kks w związku z art. 41 §

2 kks – poprzez wydanie orzeczenia w którym zachodzi sprzeczność uniemożliwiająca jego wykonanie, gdyż:

1. Sąd I instancji i II instancji nie wskazał na podstawie jakich konkretnie decyzji podatkowych miałby skazany uiścić w całości (Sąd I instancji i II instancji nie zbadał i nie uzyskał żadnych dokumentów w zakresie ewentualnej zapłaty zobowiązania podatkowego) należność publicznoprawną w kwocie wskazanej w punkcie III wyroku Sądu I instancji co Sąd II instancji w skarżonym wyroku utrzymał w mocy (Sąd I instancji i II instancji nie zbadał i nie uzyskał żadnych dokumentów w zakresie wysokości zobowiązania podatkowego);
2. jeżeli Sąd I instancji i II instancji miał na myśli wskazywane przez siebie w uzasadnieniu wyroku - decyzje podatkowe dotyczące spółki D. J.W., D.W. Sp. J. (bo tego można się jedynie domyślić) - to adresatem tychże decyzji podatkowych nie jest skazany i de facto powoduje powstanie nowego tytułu egzekucyjnego w postaci wyroku karnego, a zobowiązanie podatkowe winno wynikać tylko i wyłącznie z decyzji podatkowej i co więcej zgodnie z przepisem art. 41 § 2 kks należność publicznoprawna powinna mieć walor wymagalności gdy zaś w stosunku do skazanego takiego po prostu nie ma;
3. w opisie czynu zarzucanego skazanemu wskazano, iż doszło do narażenia na uszczuplenie podatku od towaru i usług w nim wskazanego i następnie nakazano w tym samym wyroku na podstawie art. 41 § 4 pkt 1 kks w związku z art. 41 § 2 kks obowiązek uiszczenia tejże należności publicznoprawnej – co ewidentnie stoi we wzajemnej sprzeczności”.

Jednocześnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łomży do ponownego rozpoznania, a także wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku do czasu rozpoznania kasacji.

W odpowiedzi na wywiedzioną kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniesiona kasacja jest niedopuszczalna z mocy prawa i jako taka podlegała pozostawieniu bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może być wniesiony wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Zasadą przy tym jest, że strona postępowania może wnieść kasację na korzyść wyłącznie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę bez warunkowego zawieszenia jej wykonania (art. 523 § 2 k.p.k.). Celem tego uregulowania jest ograniczenie wpływu do Sądu Najwyższego spraw, które nie są na tyle poważne, aby uruchamiać w ich przypadku kontrolę o charakterze nadzwyczajnym. Ustawodawca przewidział jednak, że ograniczenie to nie będzie dotyczyło sytuacji, gdy strona postępowania kasację opiera na tzw. bezwzględnej przyczynie odwoławczej wskazanej w art. 439 k.p.k. (art. 535 § 4 pkt 1 k.p.k.). Ranga tego rodzaju uchybień powoduje bowiem, że wyrok taki nie może się ostać niezależnie od tego jaka kara została orzeczona. Tak więc stwierdzenie zaistnienia przesłanki wskazanej w art. 439 k.p.k. skutkuje koniecznością uchylenia zaskarżonego orzeczenia, bez badania czy uchybienie takie miało wpływ na jego treść. Powyższe przepisy mają odpowiednie zastosowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe, o czym stanowi art. 113 § 1 k.k.s. W kodeksie karnym skarbowym brak jest bowiem regulacji je modyfikujących.

Wprawdzie podniesiony przez obrońcę skazanego pod adresem sądu *ad quem* zarzut formalnie dotyczy zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., niemniej jednak przypomnieć należy, że w judykaturze od dawna przyjmuje się, że o dopuszczalności kasacji wniesionej od wyroku skazującego na karę inną niż bezwzględne pozbawienie wolności, w której zarzucono jedno z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. decyduje nie samo powołanie się na taką podstawę prawną zarzutu w skardze, lecz ustalenie, iż treść postawionego zarzutu rzeczywiście odpowiada podniesionemu naruszeniu prawa (zob. postanowienie SN z dnia 12 lipca 2022 r., III KK 222/22 i przywołane tam judykaty). Ponieważ w niniejszej sprawie J.W. wymierzono karę pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem, koniecznym była ocena czy okoliczności

wskazane w zarzucie mogą być rozpatrywane jako uchybienie wskazane w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., co warunkuje dopuszczalność w niniejszej sprawie kasacji.

Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego na gruncie treści przepisu art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., o wewnętrznej sprzeczności orzeczenia można mówić wtedy, gdy w treści orzeczenia co najmniej dwa jego poszczególne rozstrzygnięcia pozostają do siebie w takiej relacji, że ich obu naraz nie da się wykonać, ponieważ powodują przeciwstawne konsekwencje prawne tak, że wykonanie jednego rozstrzygnięcia powoduje unicestwienie drugiego, prowadząc do sprzeczności logicznej (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 17 maja 2023 r., III KK 182/23). W przedmiotowej sprawie taka sprzeczność nie występuje. Zauważyć bowiem należy, że orzeczenie zawarte w punkcie III wyroku sądu *a quo* w przedmiocie uiszczenia należności publicznoprawnej nadaje się do wykonania, a rozstrzygnięciu temu nie zaprzecza żadne inne postanowienie wyrażone w sentencji wyroku. Uważna lektura zarzutu kasacyjnego oraz jego uzasadnienia prowadzi do wniosku, że skarżący pod pozorem uchybienia z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. w istocie kwestionuje zasadność nałożenia wskazanego obowiązku, próbując w ten sposób ominąć przywołane na wstępie ograniczenia wynikające z art. 523 § 2 k.p.k. Potwierdza to zresztą analiza wcześniej wywiedzionej apelacji, w której tożsame uchybienie zostało zakwalifikowane przez skarżącego jako obraza przepisów prawa materialnego w postaci art. 41 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 2 k.k.s.

Reasumując, uchybienie podniesione przez autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie stanowi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, a inne rażące naruszenie prawa, które z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 523 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. skutkuje niedopuszczalnością kasacji z mocy ustawy. Z tych też względów, w myśl art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., Sąd Najwyższy pozostawił niezasadnie przyjętą kasację bez rozpoznania. W zaistniałej sytuacji bezprzedmiotowe okazało się rozpoznawanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego w oparciu o art. 637a k.p.k. w zw. z

art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. obciążając  
nimi skazanego J.W.

[WB]

[a.ł]